

ПАМ'ЯТКА

для батьків про відповідальність за утримання, виховання та навчання неповнолітніх

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Стаття 52. Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідується за законом.

Стаття 53. Кожен має право на освіту. Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

КОДЕКС ПРО ШЛЮБ ТА СІМ'Ю УКРАЇНИ

Стаття 59. Батьки користуються рівними правами і несуть рівні обов'язки щодо своїх дітей і у випадках, коли шлюб між ними розірвано.

Стаття 60. Захист прав та інтересів неповнолітніх дітей лежить на їх батьках...

Стаття 61. Батьки мають право і зобов'язані виховувати своїх дітей, піклуватися про їх здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, готувати їх до праці. Батьківські права не можуть здійснюватися в суперечності з інтересами дітей. При неналежному виконанні батьками (одним з них) обов'язків по вихованню або при зловживанні батьківськими правами, діти вправі звернутися за захистом своїх прав та інтересів до органів опіки і піклування.

Стаття 70. Батьки або один з них можуть бути позбавлені батьківських прав, якщо буде встановлено, що вони ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дітей, в тому числі при відмові без поважних причин взяти дитину з пологового будинку (відділення) та інших дитячих лікувально-профілактичних і навчально-виховних закладів, або зловживають своїми батьківськими правами, жорстоко поводяться з дітьми, шкідливо впливають на дітей своєю аморальною, антигромадською поведінкою, а також, якщо батьки є хронічними алкоголіками або наркоманами. Позбавлення батьківських прав проводиться тільки в судовому порядку.

Стаття 74. Позбавлення батьківських прав не звільняє батьків від утримання дітей.

Стаття 76. Суд може прийняти рішення про відібрання дитини і передачу її на опікування органів опіки і піклування незалежно від позбавлення батьківських прав, якщо залишення дитини в осіб, у яких вона перебуває, небезпечне для неї. У виняткових випадках при безпосередній загрозі життю або здоров'ю дитини, органи опіки і піклування вправі прийняти рішення про негайне відібрання дитини у батьків або інших осіб, на вихованні яких вона фактично перебуває.

ЗАКОН УКРАЇНИ "ПРО ОСВІТУ"

Стаття 59. Відповідальність батьків за розвиток дитини:

1. Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості.
2. На кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини.
3. Батьки та особи, які їх замінюють, зобов'язані: постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей, поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, почуття доброти, милосердя, шанобливе ставлення до державної і рідної мови, сім'ї, старших за віком, до народних традицій та звичаїв; сприяти здобуттю дітьми освіти у навчальних закладах або забезпечувати повноцінну домашню освіту відповідно до вимог щодо її змісту, рівня та обсягу; виховувати повагу до законів, прав, основних свобод людини.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 180. За доведення неповнолітнього до стану сп'яніння (шляхом особистого прикладу, або психічного чи фізичного спонукання до вживання спиртних напоїв).

Стаття 184. (ч 1). За систематичне ухилення від виконання обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей.

Стаття 184.(ч.4). До неповнолітніх, які не досягли 14-16 років і відповідно до ст.22 кримінального кодексу не є суб'єктами злочину і не можуть нести кримінальної відповідальності, застосовуються примусові заходи виховного характеру, які передбачені ст.23 Кримінального кодексу, а батьки несуть адміністративну відповідальність.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, якій встановлена опіка чи піклування, що спричинило тяжкі наслідки - карається обмеженням волі на строк від двох до п'яти років та позбавленням волі на той же термін.

Стаття 167. Використання опіки чи піклування з корисливою метою на шкоду підопічним карається штрафом до п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян та виправними роботами на термін до двох років.

Стаття 303. Дії щодо примушування чи втягнення до заняття проституцією неповнолітнього караються позбавленням волі на термін від трьох до п'яти років.

Стаття 304. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, у пияцтво, у заняття жебрацтвом, азартними іграми - карається, обмеженням волі на термін до п'яти років та позбавленням волі на той же термін.